

DUYURU: 10.05.2016/28

05.05.2016 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan **“292 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği”** ile;

- Genç girişimcilerin elde ettikleri bir kısım kazançlara sağlanan gelir vergisi istisnası ile
- Basit usulde tespit edilen ticari kazançlara tanınan indirim uygulamasının

usul ve esaslarına ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

Söz konusu Tebliğ’de yer alan düzenlemeler, özetle aşağıdaki gibidir:

I- 292 SERİ NO.LU GELİR VERGİSİ GENEL TEBLİĞİ:

A- Genç Girişimcilerde Kazanç İstisnası Uygulaması:

Şirketimizce hazırlanan 08.03.2016/5 sayılı Tamim’de açıklandığı üzere, 6663 sayılı Kanun ile Gelir Vergisi Kanunu’nun mülga mükerrer 20. maddesinde yapılan düzenleme ile, ticari, zirai veya mesleki faaliyetleri nedeniyle adlarına **ilk defa gelir vergisi mükellefiyeti tesis edilen 29 yaşını doldurmamış tam mükellef gerçek kişilere**, söz konusu faaliyetlerden elde ettikleri kazançların belirli bir kısmı için, maddede yer alan şartlar dahilinde gelir vergisi istisnası getirilmiştir. Söz konusu düzenlemenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

Bu defa, Maliye Bakanlığı, ilgili maddede verilen yetkisini işbu Duyuru konusu 292 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile kullanarak, genç girişimcilere tanınan kazanç istisnasının uygulama usul ve esaslarını aşağıdaki şekilde belirlemiştir.

1- İstisnadan Yararlanacak Olanlar ve İstisnadan Yararlanma Şartları:

Genç girişimcilere sağlanan kazanç istisnasından;

- Ticari, zirai veya serbest meslek faaliyeti nedeniyle adına **ilk defa gelir vergisi mükellefiyeti tesis edilmiş,**
- Mükellefiyet başlangıç tarihi itibarıyla **29 yaşını doldurmamış**

tam mükellef gerçek kişiler yararlanacaktır.

Yukarıda belirtilen kişilerin istisnadan yararlanabilmeleri için aşağıda belirtilen şartları taşımaları gerekmektedir:

a) İşe Başlamanın Kanuni Süresi İçinde Bildirilmesi:

Söz konusu istisnadan faydalanılabilmesi için, işe başlamanın kanuni süresi içerisinde bildirilmesi gerekmektedir. İşe başlama bildiriminin Vergi Usul Kanunu (VUK)'nda yer alan süre içerisinde yapılmaması durumunda istisna hükmünden yararlanılamayacaktır.

b) Mükelleflerin Kendi İşinde Bilfiil Çalışması Ya Da İşin Kendisi Tarafından Sevk ve İdare Edilmesi:

İstisnadan yararlanılabilmesi için mükellefin kendi işinde bilfiil çalışması, kendi işinde bilfiil çalışmadığı durumlarda ise işin kendisi tarafından sevk ve idare edilmesi gerekmektedir. Bir şahsın kendi işinde bilfiil çalışması, işinde ve bu işin gerektirdiği konularda fikri ve bedeni bir mesai sarf etmesidir.

İşte bilfiil çalışılmasa dahi iş sahibi tarafından işin sevk ve idaresinin kendi elinde tutulması, işin yürütülmesiyle ilgili kararların alınması, planlanması veya denetiminin yapılması gibi durumlarda da istisna şartı ihlal edilmiş olmayacaktır.

Kendi işinde bilfiil çalışılması veya işin kendisi tarafından sevk ve idare edilmesi şartını sağlayanların, faaliyetin yürütülebilmesi için çırak, kalfa veya yardımcı işçi çalıştırması istisna şartının ihlali anlamına gelmeyecektir.

Seyahat, hastalık, askerlik, tutukluluk ve hükümlülük gibi zaruri ayrılmalar dolayısıyla geçici sürelerde fiilen işin başında bulunulmaması halinde de söz konusu şart ihlal edilmiş olmayacaktır.

2- Genç Girişimcilerde Kazanç İstisnasında Özellikli Durumlar:

Adi ortaklık veya şahıs şirketi kurmak suretiyle faaliyette bulunan mükellefler ayrı ayrı istisnadan yararlanabilecektir. Anılan durumda, istisnadan yararlanılabilmesi için tüm ortakların ayrı ayrı istisna şartlarını taşımaları gerekmektedir. Ortaklardan herhangi birinin istisna şartlarını taşınamaması halinde, diğer ortaklar da istisnadan faydalanamayacaktır.

Örnek 1:

Bay (A), Bay (B) ve Bay (C), 17.02.2016 tarihinde adi ortaklık şeklinde lokanta işletmeciliği faaliyetine başlamış olup faaliyete başlanıldığı tarihte Bay (A) 27, Bay (B) 29, Bay (C) ise 32 yaşındadır. Buna göre, Bay (C) 29 yaş şartını ihlal ettiğinden **ortakların hiçbiri istisnadan faydalanamayacaktır.**

Bir işletmenin veya mesleki faaliyetin **devralınması** halinde, istisnadan yararlanılabilmesi için işletmenin ya da mesleki faaliyetin devralındığı kişinin eş veya üçüncü dereceye kadar (bu derece dahil) kan veya kayın hısımlarından olmaması gerekmektedir.

Örnek 2:

Bay (D), 20.02.2016 tarihinde babasına ait oto yıkama işletmesini devralmak suretiyle ticari faaliyete başlamıştır. Bay (D)'nin işi devraldığı babasının 1. derece kan hısımlı olması nedeniyle, istisnadan yararlanması mümkün olmayacaktır.

Ölüm dolayısıyla eş ve çocuklar tarafından işletmenin veya mesleki faaliyetin devralınması halinde, **devralan eş veya çocuklar istisnaya ilişkin şartların tamamını taşımaları kaydıyla**, ölen mükellefin istisnadan faydalanıp faydalanmadığına bakılmaksızın devralan eş veya çocuklar istisnadan üç vergilendirme dönemi boyunca yararlanacaklardır.

Örnek 3:

04.04.2016 tarihinde kırtasiye işletmeciliği faaliyetine başlayan ve istisnadan yararlanma şartlarının tamamını taşıyan Bay (C), söz konusu istisnadan bir yıl yararlandıktan sonra 03.02.2017 tarihinde vefat etmiştir. İşletmeyi devralan eş istisnaya ilişkin diğer şartları taşımaktadır.

Buna göre, 2017 yılına ilişkin istisna tutarından, Bay (C) adına mirasçılar tarafından 01.01.2017 – 03.02.2017 kıst dönemi için verilen yıllık gelir vergisi beyannamesinde yer alan kazanç dolayısıyla tam olarak yararlanılacaktır.

Ayrıca, işletmeyi devralan eş de 04.02.2017 - 31.12.2017 döneminden itibaren üç vergilendirme dönemi boyunca (2017, 2018, 2019 yıllarında) istisnadan tam olarak yararlanacaktır.

Örnek 4:

03.05.2003 tarihinden itibaren büfe işletmeciliği faaliyetinde bulunan Bay (S), 28.07.2016 tarihinde vefat etmiş olup faaliyeti Bay (S)'nin 20 yaşındaki oğlu (R) devralmıştır. Büfe işletmeciliğini devralan Bay (R) istisnaya ilişkin diğer şartları da taşımaktadır. Buna göre, Bay (R) 2016, 2017 ve 2018 yıllarında söz konusu istisnadan tam olarak yararlanacaktır.

Mükelleflerin **mevcut bir işletmeye veya mesleki faaliyete sonradan ortak olmaları** durumunda ise istisnadan yararlanmaları söz konusu olmayacaktır. Mevcut işletmeye veya ortaklığa sonradan ortak olunması durumunda, diğer tüm şartlar taşınsa dahi, ortakların hiçbirisi bu istisnadan yararlanamayacaktır.

3- **İstisnanın Uygulanması ve Yararlanılacak İstisna Tutarı:**

Genç girişimcilere tanınan kazanç istisnasından, 6663 sayılı Kanun'un Resmi Gazete'de yayımlandığı **10.02.2016** tarihinden itibaren ticari, zirai veya mesleki faaliyet nedeniyle adlarına ilk defa gelir vergisi mükellefiyeti tesis olunanlardan Kanunda öngörülen şartları taşıyanlar yararlanacaktır. Bu tarihten önce işe başlayanların söz konusu istisnadan yararlanmalarına imkan bulunmamaktadır.

İstisna şartlarını sağlayanlarca herhangi bir nedenle faaliyetin terk edilmesi durumunda, terk tarihine kadar elde edilen kazançlar dolayısıyla istisnadan yararlanılacaktır. **Faaliyet terk edildikten sonra istisna kapsamındaki faaliyetlere tekrar başlanması halinde** ise, adlarına ilk defa gelir vergisi mükellefiyeti tesis olunması şartı ihlal edilmiş sayılacağından bu istisnadan yararlanılamayacaktır.

Örnek 5:

Bayan (F), 21.05.2016 tarihinde mimarlık faaliyetine başlamış olup istisna şartlarının tamamını taşımaktadır. Bayan (F), bu faaliyetini 03.03.2017 tarihinde terk etmiş, 02.02.2018 tarihinde anılan faaliyetine yeniden başlamıştır.

Buna göre, Bayan (F), 2016 ve 2017 yıllarında elde ettiği kazancı dolayısıyla istisnadan yararlanacak ancak, 02.02.2018 tarihinde yeniden işe başladığı faaliyeti için ilk defa işe başlama şartını ihlal etmesi nedeniyle, 2018 ve izleyen yıllar için söz konusu istisnadan yararlanamayacaktır.

Örnek 6:

Bay (G), 18.04.2016 tarihinde harita mühendisliği faaliyetine başlamış olup istisna şartlarının tamamını taşımaktadır. Bay (G) ayrıca 04.08.2017 tarihinde market işletmeciliği, 06.09.2018 tarihinde ise danışmanlık faaliyetlerine başlamıştır.

Buna göre, Bay (G) 2016, 2017 ve 2018 yıllarında elde ettiği kazancı dolayısıyla istisnadan tam olarak yararlanacaktır. Ancak, yeni bir faaliyete başlanması istisna süresini uzatmayacağından, Bay (G) 2017 yılında başladığı market işletmeciliği faaliyeti için 2019 yılında, 2018 yılında başladığı danışmanlık faaliyeti için ise 2019 ve 2020 yıllarında istisnadan yararlanamayacaktır.

İstisnadan yararlananların, yararlanma süresi içerisinde faaliyetlerini ticari, zirai ya da mesleki faaliyet olarak değiştirmesi veya faaliyet konusunda değişiklik yapmaları durumlarında, istisnadan kalan süre kadar yararlanmaları mümkündür.

İstisna, **her vergilendirme döneminde yıllık 75.000 TL** olarak uygulanacak olup, bir vergilendirme döneminde istisna tutarının altında kazanç elde edilmesi durumunda istisnadan yararlanılmayan tutar ertesi yıla devredilemeyecektir.

Örnek 7:

01.10.2016 tarihinde kuaförlük faaliyetine başlayan ve istisnadan yararlanma şartlarının tamamını taşıyan Bayan (B)'nin, 01.10.2016 – 31.12.2016 tarihleri arasında elde ettiği ticari kazancı 45.000 TL'dir. Bayan (B)'nin 2016 yılında yararlanabileceği istisna tutarı 45.000 TL olup kalan tutar olan 30.000 TL ertesi yıla devredilemeyecektir.

Takvim yılı içerisinde işe başlanması veya işin terk edilmesi durumlarında, işe başlama tarihinden yılsonuna kadar olan kıst dönem bir vergilendirme dönemi, takvim yılı başından işin terk edildiği tarihe kadar olan kıst dönem ise bir vergilendirme dönemi sayılacak olup bu dönemler için istisnadan tam olarak yararlanılacaktır.

Örnek 8:

01.03.2016 tarihinde avukatlık faaliyetine başlayan ve istisnadan yararlanma şartlarının tamamını taşıyan Bayan (C)'nin 01.03.2016 – 31.12.2016 tarihleri arasında elde ettiği serbest meslek kazancı 50.000 TL'dir. Bayan (C)'nin elde ettiği serbest meslek kazancının 50.000 TL'lik kısmı için istisnadan yararlanılacak olup, kalan 25.000 TL'lik tutar ertesi yıla devredilemeyecektir.

Bayan (C), faaliyetini 31.10.2017 tarihinde terk etmiştir. Bayan (C)'nin 01.01.2017 - 31.10.2017 tarihleri arasında elde ettiği serbest meslek kazancı 80.000 TL'dir. Mükellef söz konusu kazancın 75.000 TL'lik kısmı için istisnadan yararlanacak olup, kalan tutar olan 5.000 TL'lik kazancı ise gelir vergisine tabi olacaktır.

Söz konusu istisna, ticari, zirai veya mesleki faaliyetten dolayı kazanç elde eden ve şartları sağlayan gerçek kişilere uygulandığından, istisna şartlarını taşıyan mükelleflerin bir vergilendirme döneminde anılan faaliyetlerden bir veya birkaçından kazanç elde etmeleri durumunda, yukarıda belirtilen kazanç istisnası beyan edilen **bu gelirlerin toplamına** uygulanacaktır.

Örnek 9:

İstisnanın tüm şartlarını taşıyan Bay (E), 20.02.2016 tarihi itibarıyla mimarlık, 01.07.2016 tarihi itibarıyla da inşaat faaliyetine başlamıştır. Bay (E)'nin 2016 takvim yılında inşaat faaliyetinden elde ettiği ticari kazancı 50.000 TL, mimarlık faaliyeti dolayısıyla elde ettiği serbest meslek kazancı ise 40.000 TL'dir.

Bay (E), elde ettiği toplam 90.000 TL tutarındaki kazancının 75.000 TL'lik kısmı için istisnadan yararlanabilecek olup, kalan tutar olan 15.000 TL kazanç ise gelir vergisine tabi olacaktır.

İstisna, her durumda ticari, zirai veya mesleki faaliyeti nedeniyle ilk defa gelir vergisi mükellefiyetinin tesis olduğu dönemden başlamak üzere üç vergilendirme dönemi ile sınırlı olup, önceki faaliyete devam edilirken yeni bir faaliyete başlanması halinde istisna süresinin uzaması söz konusu olmayacaktır.

Konuyla ilgili diğer hususlar ise özetle şöyledir:

- İstisnanın, GVK'nın 94. maddesi uyarınca tevkif suretiyle ödenecek vergiye etkisi bulunmamaktadır. Dolayısıyla, istisnadan yararlananlara tevkifat kapsamında ödeme yapılması durumunda, gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekecektir.

- GVK'nın mükerrer 20/2. maddesinde yer alan *"istisna kapsamındaki faaliyetlerden kazanç elde edilmemesi veya istisna haddinin altında kazanç elde edilmesi hâllerinde dahi yıllık beyanname verilir."* hükmü gereği, istisnaya konu kazancın elde edilmesi sırasında tevkif edilen vergilerin **tamamı** beyanname üzerinden hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilebilecektir.

Örnek 10:

01.04.2016 tarihinde faaliyete başlayan serbest meslek erbabı Bay (M), istisnadan yararlanma şartlarının tamamını taşımakta olup bu kişinin 01.04.2016 – 31.12.2016 tarihleri arasında elde ettiği serbest meslek kazancı 120.000 TL'dir. Ayrıca, ilgili dönemde Bay (M)'ye söz konusu faaliyet dolayısıyla yapılan ödemeler üzerinden 24.000 TL gelir vergisi kesintisi yapılmıştır.

Bay (M), elde ettiği serbest meslek kazancının 75.000 TL'lik kısmı için istisnadan yararlanacak olup, kalan 45.000 TL kazanç tutarını ise yıllık beyanname ile beyan edecektir. Bay (M) tarafından verilecek yıllık gelir vergisi beyannamesinde beyan edilen 45.000 TL üzerinden hesaplanacak olan gelir vergisinden, yıl içinde tevkif yoluyla ödenen 24.000 TL tutarındaki verginin mahsubu mümkündür.

Mahsup edilecek tutarın beyanname üzerinde hesaplanan gelir vergisinden fazla olması nedeniyle mahsup yoluyla giderilemeyen tevkifat tutarı genel hükümler çerçevesinde red ve iade olunacaktır.

- Yıllık gelir vergisi beyannamesinin gelir bildirimi tablolarına istisna düşüldükten sonra kalan tutar yazılacaktır.
- İstisnadan yararlanan ticari kazanç sahipleri ile serbest meslek erbabı (basit usulde vergilendirilenler ile GVK'nın 42. maddesi kapsamında kazanç elde edenler ve noterlik görevini ifa ile mükellef olanlar hariç) **geçici verginin hesabında** da söz konusu istisnayı dikkate alacaklardır.
- Kazanç istisnasından yararlananlar, beyana tabi başka bir gelirlerinin olması durumunda da ticari, zirai ve mesleki kazançları dolayısıyla istisnadan yararlanabileceklerdir.

Örnek 11:

Bayan (F), istisna kapsamında 2016 yılında 60.000 TL serbest meslek kazancı ile 20.000 TL kira geliri elde etmiştir. Bayan (F), bu gelirleri nedeniyle verdiği yıllık gelir vergisi beyannamesinde sadece serbest meslek kazancına isabet eden 60.000 TL'lik geliri için istisnadan yararlanabilecek olup, 20.000 TL tutarındaki kira geliri nedeniyle istisnadan yararlanması söz konusu olmayacaktır.

B- Basit Usule Tabi Mükelleflere Uygulanacak Kazanç İndirimi

Şirketimizce hazırlanan 08.03.2016/5 sayılı Tamim’de belirtildiği üzere, 6663 sayılı Kanun ile GVK’nın 89. maddesine eklenen 15 no.lu bent aşağıdaki gibidir:

“Basit usulde tespit edilen ticari kazançların yıllık 8.000 Türk lirasına kadar olan kısmı (Bu Kanunun mükerrer 20 nci maddesinde yer alan kazanç istisnasından faydalananlar bu bent hükmünden yararlanamaz. Bu bendin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.)”

Maliye Bakanlığı istisnanın uygulanmasına yönelik yetkisini kullanarak, işbu Duyuru konusu 292 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile, sözü edilen indirimden faydalacak olanları ve indirimin ne şekilde uygulanacağı gibi hususları aşağıdaki şekilde belirlemiştir:

- GVK’nın 89/1-15. maddesi hükmü uyarınca, ticari kazancı basit usulde tespit edilen mükelleflerin beyan ettikleri ticari kazançlarına **herhangi bir süre ile sınırlı olmaksızın** 8.000 TL’lik indirim uygulanacaktır.
- Söz konusu indirim, **01.01.2016 tarihinden itibaren** elde edilecek gelirlere uygulanacaktır. Dolayısıyla, indirim 2016 yılına ait kazançlara ilişkin olarak 2017 yılında verilecek beyannamede dikkate alınacaktır.
- Anılan indirim, basit usule tabi mükelleflerin sadece ticari kazançlarına uygulanacak olup, beyana tabi diğer gelir unsurlarının da bulunması halinde bu gelirlere indirim uygulanmayacaktır.
- Vergilendirme döneminde kazanç elde edilmemesi veya 8.000 TL’nin altında kazanç elde edilmesi nedeniyle yararlanılamayan indirim tutarı ertesi yıllara devredilemeyecektir.
- Ticari kazancı basit usulde vergilendirilen mükellefler **genç girişimcilere ilişkin kazanç istisnası ile 8.000 TL tutarındaki indirimden birlikte yararlanamayacaktır.** Ticari kazancı basit usulde tespit edilen mükelleflerden genç girişimcilere ilişkin kazanç istisnası ile 8.000 TL’lik indirimle ilişkin şartları birlikte taşıyanlar, söz konusu istisna veya indirimin hangisinden faydalanacaklarını kendileri belirleyecektir.
- Basit usule tabi mükelleflerin herhangi bir nedenle takvim yılı içerisinde **gerçek usule geçmeleri** durumunda, 8.000 TL’lik indirimden yararlanmaları

mümkün olmayacaktır. Ayrıca, gerçek usule geçen mükellefler genç girişimci istisnasına ait diğer şartları taşıyıcılar dahi, ilk defa mükellefiyet tesis edilme şartı ihlal edilmiş olduğundan, söz konusu istisnadan da yararlanamayacaklardır.

- İndirim tutarı, Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesinin (Beyana Tabi Geliri Sadece Basit Usulde Tespit Edilen Ticari Kazançlardan İbaret Olanlar İçin) “*Gelir Bildirimi*” bölümünün ilgili satırında gösterilecektir.
- Söz konusu indirim tutarı basit usulde tespit edilen ticari kazancın yanında beyana tabi başka bir gelir unsurunun bulunması halinde “*Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesinin Eki*”nde yer alan “*Basit Usulde Ticari Kazançlara İlişkin Bildirim*” bölümünün ilgili satırında gösterilecektir.

C- Yürürlük Tarihleri:

İşbu Duyuru’nun;

- (I/A) no.lu bölümünde yer verilen “*Genç Girişimcilerde Kazanç İstisnası Uygulaması*” ile ilgili hükümler **10.02.2016 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere,**
- (I/B) no.lu bölümünde yer verilen “*Basit Usule Tabi Mükelleflere Uygulanacak Kazanç İndirimi*” ile ilgili kısımlar ise **01.01.2016 tarihinden itibaren elde edilecek gelirlere uygulanmak üzere**

292 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği’nin Resmi Gazete’de yayımlandığı tarih olan **05.05.2016 tarihinde** yürürlüğe girmiştir.

Saygılarımızla,

Yukarıda yer verilen açıklamalara ilişkin detaylı bilgi almak ve diğer sorularınız için info@centrumauditing.com adresinden veya (0216 504 20 66) numaralı telefondan irtibat sağlamanızı öneririz. Centrum Denetim, merkezi “Akasya Acıbadem AVM A Kule Kat:21 Daire:95-96 34660 Acıbadem-Üsküdar/İstanbul” adresinde bulunan, Yeminli Mali Müşavir Burçin Gözlüklü adına tescilli bir markadır. Yeminli Mali Müşavir Burçin Gözlüklü İstanbul YMM Odası’na bağlı olarak faaliyet göstermektedir. Ayrıntılı bilgi için www.centrumdenetim.com internet adresini ziyaret edebilirsiniz.

